

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 11P/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822203090
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Škvaridlová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3822203090.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza samosudkyňou JUDr. Ľudmilou Škvaridlovou vo veci starostlivosti o maloleté deti H. J., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XX/X, V. a P. J., nar. X.X.XXXX, bytom K. XX/X, V., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, deti N. J., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XX/X, V. a W. L., nar. X.X.XXXX, bytom K. XX/X, V. o zvýšenie výživného takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 13P 727/2009 zo dňa 2.februára 2010, ktorým bola naposledy určená vyživovacia povinnosť otca W. L., nar. X.X.XXXX na maloletú H. J., nar. XX.X.XXXX v sume XX eur mesačne a na maloletú P. J., nar. X.X.XXXX v sume 30 eur mesačne sa mení tak, že toto výživné sa zvyšuje na maloletú H. na sumu 70 eur mesačne a na maloletú X.februára na sumu 70 eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v tom-ktorom mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od 1.februára 2023.

II. Tým sa ruší rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 13P 727/2009 zo dňa 2.februára 2010 v časti výživného.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka, matka maloletých detí žiadala podaním zo dňa 15.augusta 2022 o zvýšenie výživného na obe maloleté deti, na maloletú H. a maloletú P. na každé dieťa na sumu 70 eur, ktoré výživné otec bude platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky.

Návrh odôvodnila tým, že obe deti sa narodili zo vzťahu s W. L.. Výživné na maloleté deti bolo určené rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 13P 727/2009, zároveň boli obe maloleté deti zverené do jej osobnej starostlivosti a výživné bolo určené na maloletú Alexandru vo výške 40 eur mesačne a na maloletú Viktóriu v sume 30 eur mesačne.

Otec si však vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom neplnil, platí nepravidelne a nie vo výške určenej súdom.

Otec nezaplatil výživné na maloleté deti niekoľko mesiacov, preto podala trestné oznámenie za neplnenie si vyživovacej povinnosti. Až po tomto podaní otec uhradil nejakú sumu. Uvedená výška výživného nepostačuje na krytie nákladov na výživu oboch maloletých detí. Vie, že otec detí je nezamestnaný, ale privyrába si brigádnicky. S maloletými deťmi sa nekontaktuje, neprispieva im žiadnou sumou navyše mimo výživného a žiadne veci na oblečenie im nekupuje.

Maloletá H. v septembri 2022 nastúpi do 2.ročníka Strednej zdravotnej školy v Prievidzi, do školy dochádza a náklady má zvýšené čo sa týka stravovania a zdravotníckych pomôcok, ďalej ošatenia a obuvi. Maloletá je už vo veku dospievania, má 16 rokov a z dôvodu problematickej pleti si kupuje špeciálnu kozmetiku. Nemá doma počítač, prípravu do školy a rôzne projekty si musí zabezpečovať prostredníctvom mobilného telefónu, ktorý je potrebné často dobíjať.

Maloletá P. v septembri 2022 nastúpi do 9.ročníka Základnej školy v Handlovej a s jej vekom sa zvýšili náklady na jej výživu. Vzhľadom k tomu, že všetko je drahé a za rok bude navštevovať tiež strednú školu, zvýšia sa jej náklady na výživu.

2. Matka maloletých detí predložila do súdneho spisu doplnujúce vyjadrenie zo dňa 12.septembra 2022 s pripojenými listinnými dôkazmi o príjmoch a výdavkoch.

Poberá rodičovský príspevok vo výške 383,80 eur, rodinné prídavky 90 eur, výživné na maloleté deti 70 eur. Výdavky uviedla elektrina 136,10 eur, nájomné 56 eur, cestovné 50 eur, telefóny 50 eur a ošatenie, obuv a hygiena.

K výdavkom predložila potvrdenia (č.l. 34-40).

3. Otec návrh prevzal dňa 23.októbra 2022, ku ktorému sa písomne nevyjadril.

4. Súd určil termín pojednávania na 13.februára 2023, na ktorý sa otec maloletých detí nedostavil, predvolanie vykázané mal prostredníctvom Mestskej polície Handlová dňa 11.januára 2023, svoju neúčast' neospravedlnil a nežiadal súd o odročenie pojednávania.

5. Súd po zistení prítomnosti predvolaných účastníkov konania rozhodol podľa § 180 CSP, že súd vo veci otvorí pojednávanie bez prítomnosti otca maloletých detí.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletých detí, kolízneho opatrovníka, oboznámil listinné dôkazy - návrh č.l.1, rodné listy detí č.l. 2-3, oznámenie sociálnej poisťovne - potvrdenie o nemocenských dávkach č.l.27, oznámenie OÚ - katastrálneho odboru Prievidza č.l.28, oznámenie sociálnej poisťovne č.l.29 až č.l. 31, oznámenie ORPZ SR Prievidza č.l. 32, doplnený návrh matkou č.l. 33, inkasný lístok č.l.34, potvrdenie Úradu práce, soc. vecí a rodiny Prievidza o poberaní rodičovského príspevku č.l. 35, ďalšie potvrdenie o poberaní rodinného prídavku č.l. 36 až č.l. 40, rozsudok OS Prievidza sp. zn. 13P 727/2009 č.l. 41, rodný list mal. R. J. č.l. 42, oznámenie ORPZ SR Prievidza č.l. 45, správa kol. opatrovníka č.l. 53, oznámenie ORPZ SR č.l. 43, oznámenie úradu práce č.l. 80, oznámenie OÚ č.l. 81, oznámenie sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza č.l. 82, pripojený spis OS Prievidza sp. zn. 13P 727/2009 a pripojený trestný rozkaz OS Prievidza sp. zn. 3T 40/2022 a zistil tento skutkový stav:

7. Okresný súd Prievidza naposledy rozhodol o výške výživného na maloleté deti rozsudkom zo dňa 2.februára 2010 sp. zn. 13P 727/2009, ktorým obe maloleté deti H. a P. J. zveril do osobnej starostlivosti matky a otcovi určil povinnosť platiť na ich výživu mesačne sumou 40 eur na maloletú H. a 30 eur na maloletú P. s účinnosťou od 1.februára 2010, ktoré výživné bol otec povinný platiť k rukám matky, mesačne vždy vopred, najneskôr do 15-teho dňa v mesiaci.

Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.marca 2010.

Z obsahu spisu vyplýva, že matka maloletých detí poberala v čase skoršieho rozhodnutia rodičovský príspevok a rodinný prídavok na obe deti a žila spolu s rodičmi v spoločnej domácnosti. Otec maloletých detí už v tom čase bol nezamestnaný, zaevidovaný na úrade práce a privyrábal si brigádnickou činnosťou. Z obsahu spisu nevyplývalo, aké mesačné príjmy mali rodičia maloletých detí.

8. Z výsluchu matky maloletých detí súd zistil, že otec si neplní pravidelne vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom.

Súd určil výživné naposledy v čase, keď maloleté deti chodili na základnú školu. Teraz maloletá H. chodí na Strednú zdravotnú školu v Prievidzi do 2.ročníka, kde dochádza autobusom každý deň a cestovné spojené s dochádzkou denne činí 5 eur. V škole sa nestravuje, ale matka jej pripravuje stravu do školy doma. Ide o strednú zdravotnú školu s maturitou, ktorá je 4-ročná. Maloletá sa učí veľmi dobre. Nemá žiadne mimoškolské aktivity, ktoré by boli spolplatnené. Má dobrý zdravotný stav.

Matka žije v spoločnej domácnosti s tromi maloletými deťmi, tretie dieťa má s iným partnerom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti. Otec tretieho dieťaťa matke prispieva výživným v sume 80 eur mesačne. Tretie dieťa nemá dobrý zdravotný stav, preto matka je na predĺženej rodičovskej dovolenke. Poberá rodičovský príspevok vo výške 387 eur. a rodinné prídavky na tri deti, od januára 2023 na každé dieťa 60 eur. Matka platí mesačne inkaso vo výške 200 eur.

Otec si neplní vyživovaciu povinnosť od augusta 2022 doposiaľ. Neuhradil žiadnu sumu, predtým platil výživné nepravidelne a to poštovou poukážkou. Otec sa s maloletými deťmi nestretáva a nemá o ne záujem. Mimo výživného neprispieva žiadnou sumou maloletým deťom a nekupuje im žiadne darčeky.

Matka nemá priateľa. Nevedela uviesť, či otec detí pracuje. Má ešte ďalšie dve deti, ktoré sú zverené do náhradnej osobnej starostlivosti jeho mamy. Bývajú spolu v jednej domácnosti.

Pred podaním návrhu na zvýšenie výživného oznámila na OO PZ SR Handlová, že si otec neplní vyživovaciu povinnosť. Za neplnenie si vyživovacej povinnosti bol otec odsúdený. Uviedla, že otec má dobrý zdravotný stav.

Dcéra XX. Úrad je žiačkou 9.ročníka Základnej školy v Handlovej, má dobrý zdravotný stav a učí sa dobre. Ani mladšia dcéra sa nestravuje v škole, matka jej robí desiatu. Nemá žiadne mimoškolské aktivity, ktoré by boli spolpatnené.

Uviedla, že bolo jej priznané náhradné výživné v sume 70 eur na obe maloleté deti v mesiaci decembri 2022. Finančne jej občas pomôžu rodičia, hlavne s drevom.

Navrhla zvýšiť výživné od 1.februára 2023 na každé dieťa v sume 70 eur.

9. Kolízny opatrovník vo svojom prednese na pojednávaní uviedol, že podľa šetrenia úradu otec maloletých detí nepracuje, lebo mal úraz na prste a je nezamestnaný. T. č. je bez príjmu. Otec sa zúčastnil pohovoru v spoločnosti GeWis. K návrhu matky sa nevyjadril. Uviedol, že v minulosti si zarábala fuškami.

Kolízny opatrovník navrhol zvýšiť výživné na sumu 70 eur na každé dieťa z dôvodu, že naposledy bola určená vyživovacia povinnosť v roku 2010 a od tejto doby došlo k zmene pomerov hlavne z časového hľadiska, preto považoval kolízny opatrovník 70 eur na každé dieťa za primeranú sumu, pretože v záujme maloletých detí je zvýšenie výživného.

10. Z oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza vyplýva, že matka maloletých detí od roku 2003 do roku 2019 pracovala, počas tohto obdobia poberala aj nemocenské dávky, ale krátkodobu. V roku 2019 a 2022 poberala materský príspevok.

11. Z ďalšieho oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza zo dňa 8. septembra 2022 vyplýva, že otec maloletých detí nebol a nie je poberateľom nemocenských dávok.

12. ORPZ SR Prievidza, Okresný dopravný inšpektorát oznámil súdu, že N. J. a W. L. nie sú držiteľmi a vlastníkami osobných motorových vozidiel.

13. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza oznámil súdu, že otec maloletých detí nie je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

14. Podľa zistení Okresného úradu živnostenského registra Prievidza, otec maloletých detí nie je zapísaný v živnostenskom registri.

15. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 17.januára 2023 vyplynulo, že úrad vykonal v domácnosti otca šetrenie na adrese XX.januáraá, K. XX/X a zistil, že otec býva spoločne so svojou partnerkou a ich deťmi J. vo veku 2 roky a J. vo veku 10 mesiacov. V spoločnej domácnosti býva aj stará matka V., ktorej sú obe maloleté deti J. a J. zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodina býva v mestskom nájomnom byte v baníckej kolónii. Byť pozostáva z kuchyne, dvoch izieb, kúpeľne a toalety. V čase šetrenia bola hygiena a čistota v byte na primeranej úrovni.

K návrhu matky maloletých detí na zvýšenie výživného uviedol, že s maloletými deťmi nie je v kontakte, stretáva ich len náhodne na ulici. V čase šetrenia bol nezamestnaný, uviedol, že mal úraz na prste a určitú dobu nemôže vykonávať fušky a je bez príjmu. Dňa 18.januára 2023 sa zúčastnil pracovného pohovoru vo firme GeWis.

16. Okresný súd Prievidza vydal dňa 26.augusta 2022 trestný rozkaz sp. zn. 3T 40/2022, ktorým uznal za vinného W. L., lebo si neplnil vyživovaciu povinnosť v období od mesiaca januára 2022 do 26.8.2022, úmyselne sa vyhýbal práci, bol nezamestnaný, nebol evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, nemal snahu o získanie riadneho zamestnania s dostatočným finančným príjmom, nepoberala žiadne sociálne dávky a nevykonával podnikateľskú činnosť, v dôsledku čoho zostal za celé uvedené obdobie dlžný O., s výnimkou uhradenej sumy vo výške 290 eur sumu vo výške 270 eur najmenej dva mesiace, v období dvoch rokov sa úmyselne vyhýbal svojej zákonnej povinnosti vyživovať iného, tým spáchal prečin zanedbávania povinnej výživy podľa § 207 ods.2 Trestného zákona a za to bol odsúdený podľa § 207 ods.2 Trestného zákona s použitím § 38 ods.2 Trestného zákona k trestu

odňatia slobody v trvaní 5 mesiacov, výkon ktorého sa mu podľa § 49 ods.1 písm. a/ Trestného zákona a § 50 ods.1 Trestného zákona podmienene odkladá na skúšobnú dobu v trvaní 22 mesiacov. Podľa § 50 ods.2 Trestného zákona je obvinený povinný v skúšobnej doba podľa svojich schopností zaplatiť zameškané výživné.
Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 12.10.2022.

17. Súd zhodnotením skutkového stavu dospel k záveru, že návrh matky o zvýšenie výživného je dôvodný.

18. Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 ods. 2 cit. zákona, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 ods. 3 cit. zákona, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Podľa § 62 ods. 4 cit. zákona, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

22. Podľa § 62 ods. 5 cit. zákona, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Súd pri rozsahu vyživovacej povinnosti predovšetkým skúma na strane povinného rodiča, aké sú jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností, výška príspevku ostatných povinných k týmto oprávneným. Na strane dieťaťa treba prihliadať na jeho oprávnené potreby, s ohľadom na jeho vek, zdravotný stav, záujmy, prípravu na budúce povolanie, ďalej tiež na výšku výživného, ktoré poskytujú iné povinné osoby, to znamená druhý rodič, na ich schopnosti a možnosti, majetkové pomery a počet vyživovacích povinností. Súd skúma aj výšku životných nákladov rodiča, o vyživovacej povinnosti ktorého koná.

24. Podľa § 78 ods.1 cit. zákona, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

25. Podľa § 78 ods. 3 cit. zákona, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

26. Výživné sa určuje podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia, pri rozhodovaní o zmene (aj zvýšení) výživného súd porovnáva pomery v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase novej úpravy výživného. Musí ísť o zmenu pomerov závažného charakteru, ku ktorej môže dôjsť v dôsledku zmien v odôvodnených potrebách maloletého dieťaťa alebo v dôsledku zmien v schopnostiach a možnostiach povinného plniť vyživovaciu povinnosť.

Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnávať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Zmenu výšky výživného je možné najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov. Zmena pomerov v zmysle citovaného Zákona o rodine sa týka tých okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Nemôže ísť o prechodnú zmenu, musí sa týkať naviac skutočností, na ktorých je založené predchádzajúce rozhodnutie o rozsahu vyživovacej povinnosti.

Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Zmena pomerov v zmysle citovaného zákona sa týka výrazná zmena tých okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pôjde o zvýšenie, zníženie zárobku povinného, vyšší vek dieťaťa a iné.

Súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného v dôsledku zmeny pomerov v zmysle § 78 Zákona o rodine musí skúmať aj to, či sú splnené podmienky pre určenie výživného tak, ako sú vymedzené v ustanovení § 62 ods.2 cit. zákona, v zmysle ktorého totiž obaja rodičia prispievajú na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

27. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že došlo k zásadnej zmene pomerov na strane maloletých detí tým, že sú o viac ako 10 rokov staršie a ich náklady na výživu sa zvýšili. Ide predovšetkým o náklady na ošatenie, obuv, stravu, školské potreby a iné.

Pri poslednej úprave výživného v roku 2010 otec maloletých detí nepracoval, len z vyjadrenia matky maloletých detí vyplynulo, že si privyrába brigádnicke. Matka v tom čase bola na materskej dovolenke, poberala materský príspevok a prídavky na deti.

V čase rozhodovania tejto právnej veci matka je opäť na rodičovskej dovolenke, má tretie dieťa s partnerom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti. Jej mesačný príjem činí rodičovský príspevok vo výške 383,80 eur a rodinný prídavok na tri deti od 1.januára 2023 na každé dieťa 60 eur, t. j. 180 eur. Iný príjem nemá. Z dôvodu, že tretie maloleté dieťa nemá dobrý zdravotný stav, matka je na predĺženej materskej dovolenke.

Maloletá H. navštevuje 2.ročník Strednej zdravotnej školy v Prievidzi, kde dochádza, kde má náklady spojené s dopravou denne 5 eur. Matka jej pripravuje do školy stravu, v škole sa nestravuje a iné náklady matka, čo sa týka mimoškolských aktivít, ktoré by jej boli spolplatnené nepreukázala.

Maloletá P.e žiačkou 9.triedy Základnej školy v V.. Po ukončení povinnej školskej dochádzky chce ďalej pokračovať v štúdiu na strednej škole, kde bude mať matka tiež zvýšené náklady. Matka v konaní nepreukázala neprimerane vysoké náklady na výživu maloletých detí, žiadala zvýšiť výživné na každé dieťa na sumu 70 eur.

Otec maloletých detí v čase rozhodovania tejto právnej veci nepracoval, z písomnej správy kolízneho opatrovníka vyplynulo, že otec v čase šetrenia pomerov v januári 2023 nepracoval pre úraz prsta, preto nevykonával ani brigádnicke činnosť, pričom súdu nie je známe, akú sumu otec si brigádnicke mohol privyrobiť mesačne. Uvedenú skutočnosť pred zamestnankyňou úradu práce neuviedol.

Vyživovacia povinnosť je zákonná vyživovacia povinnosť, ktorá vyplýva každému rodičovi priamo zo zákona, pričom otec si vyživovaciu povinnosť pravidelne neplnil, čo napokon vyplýva aj z právoplatného trestného rozkazu, ktorým ho súd právoplatne odsúdil na podmienený trest pre neplnenie si vyživovacej povinnosti. Súd nemôže prihliadnúť u povinného rodiča na to, že otec nemá žiaden príjem, pretože povinnosť si plniť vyživovaciu povinnosť tak, ako súd uviedol, je zákonná vyživovacia povinnosť, ktorú má nielen povinný rodič, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, ale aj druhý rodič. Matka maloletých detí osobnou starostlivosťou prispieva na výživu maloletých detí, všetky náklady spojené s výživou uhrádza ona, pričom finančne jej pomáhajú len občas rodičia. Už z časového hľadiska, keďže skoršie rozhodnutie vo veci určenia výživného bolo v roku 2010 je už časový faktor, kedy súd na časový faktor musí prihliadnúť, preto súd návrhu vyhovel a zvýšil výživné na maloletú H. zo sumy 40 eur na sumu 70 eur a na maloletú P. zo sumy 30 eur na sumu 70 eur.

Súd považuje za podstatné zdôrazniť, že otec je povinný platiť na výživu maloletých detí sumou určenou súdom, preto je potrebné, aby sa zamestnal a takto si zabezpečil aj plnenie vyživovacej povinnosti voči maloletej H. a voči maloletej P.i.

28. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na odvolací súd - súd II. inštancie, písomne v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.